

Biodiversiteit & natuursubsidies

16 mei 2025, Goyer Golf & Country Club

— Programma

- Biodiversiteit & subsidiemogelijkheden Ronald Buiting
- Voorbeeld inzet subsidies - Golfclub Zwolle Dini & Hans Broeks

-
- 12:00 Lunch
 - 13:00 Natuurwandeling met Doortje

Biodiversiteit op één!

Een biodiverse golfomgeving als basis van een gezonde toekomst

Even voorstellen

Ronald
Buiting
(sinds 1962)

even
voorstellen

(enkele
opdrachtgevers)

Buiting Advies
(sinds 1992)

Wat is biodiversiteit?

Biodiversiteit is de variatie
in organismen die worden
aangetroffen in een
bepaald gebied.

Biodiversiteit is een
cruciale factor in de
gezondheid van een
ecosysteem.

Hoe groter de **variatie in organismen**
die samenwerken in een ecosysteem,
hoe groter de capaciteit van dat
ecosysteem om schokken te weerstaan
en **'leven' te ondersteunen.**

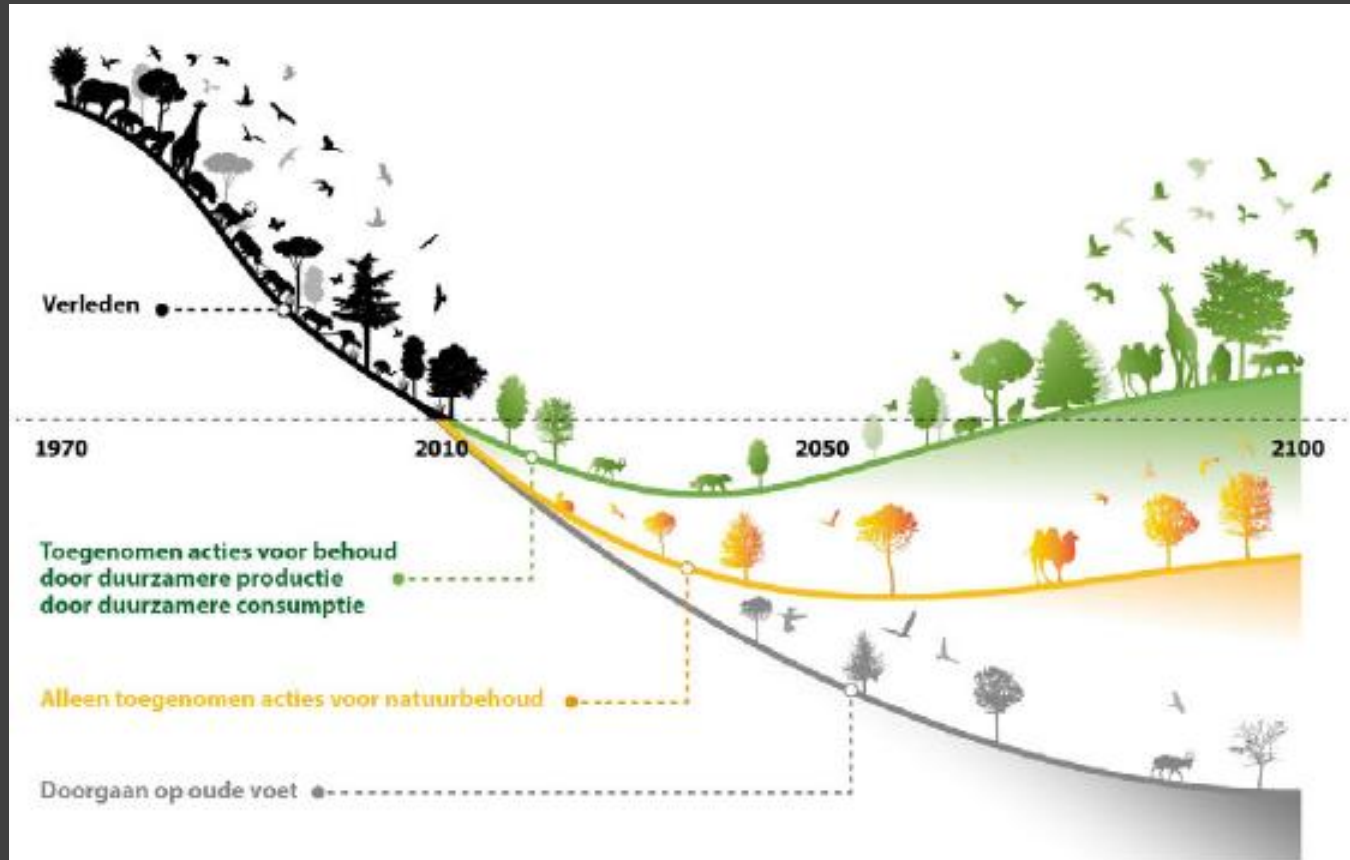
Hoe staan we er qua biodiversiteit voor in NL?

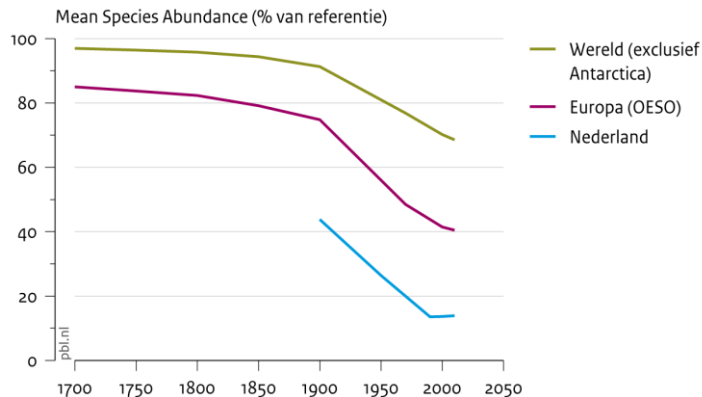
2024

KENNISDOCUMENT BASISKWALITEIT NATUUR

Nou niet zo goed....

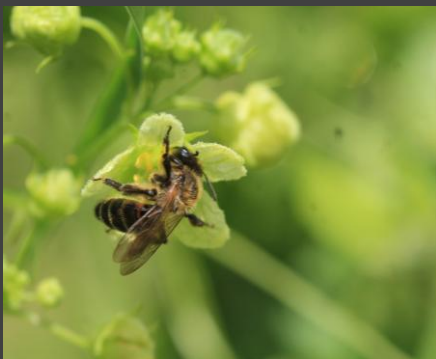
Biodiversiteit

Bron: Compendium voor de Leefomgeving (www.clo.nl/nl14q4002)

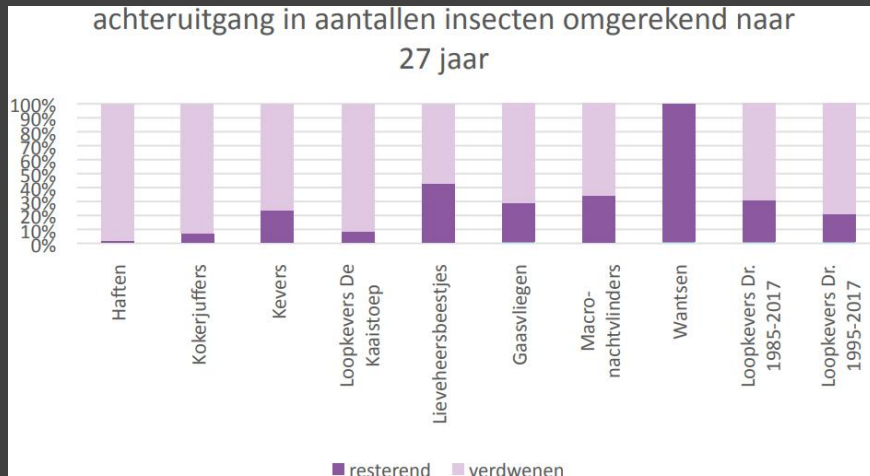
www.pbl.nl

biodiversiteit
(in NL al 88%
verdwenen en de
afname zet nog
steeds door)

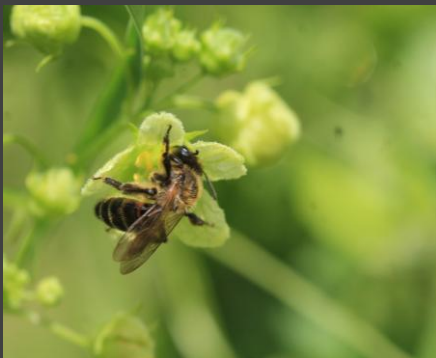

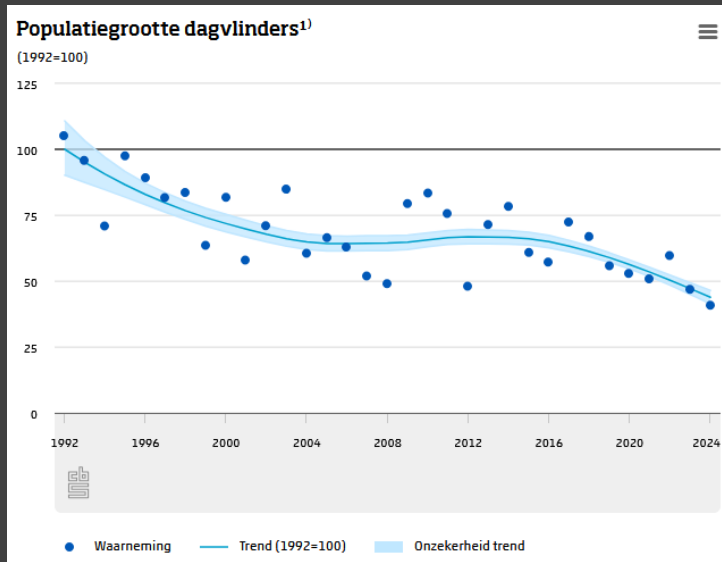
biodiversiteit
staat onder
druk

ontwikkeling populatie insecten 1990- 2017

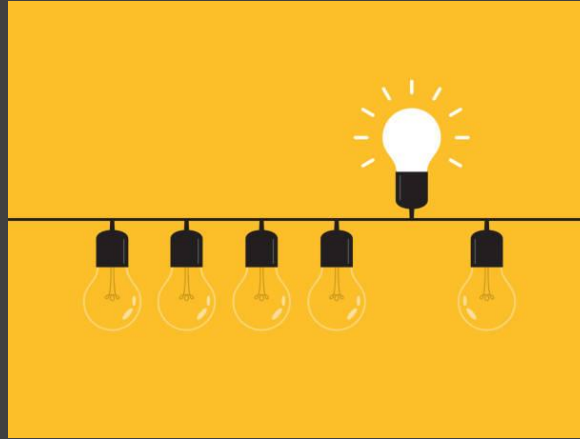
ontwikkeling populatie dagvlinders 1992- 2024

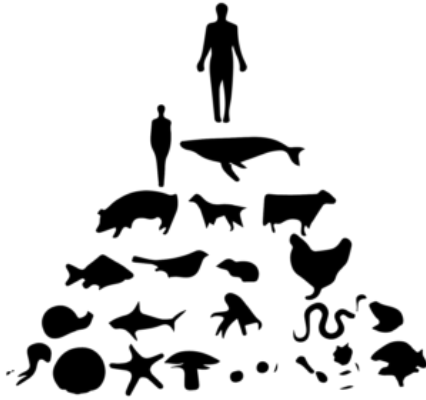
Wat moet er gebeuren?

Wij samen moeten allereerst anders gaan denken

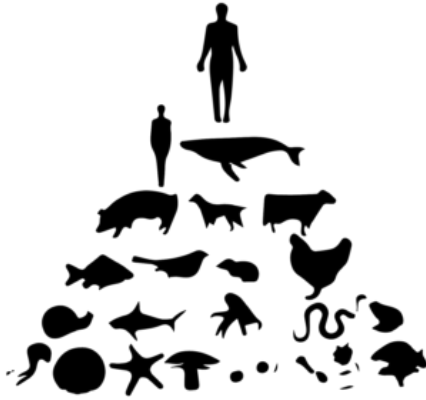
EGO

EGO: mens is superieur én staat **BOVEN** de natuur

EGO

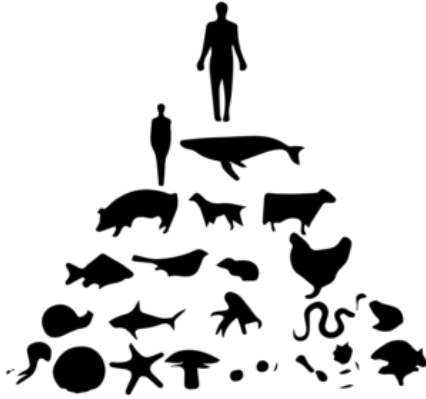
ECO

ECO: mens is **ONDERDEEL** van de natuur

EGO

ECO

SEVA

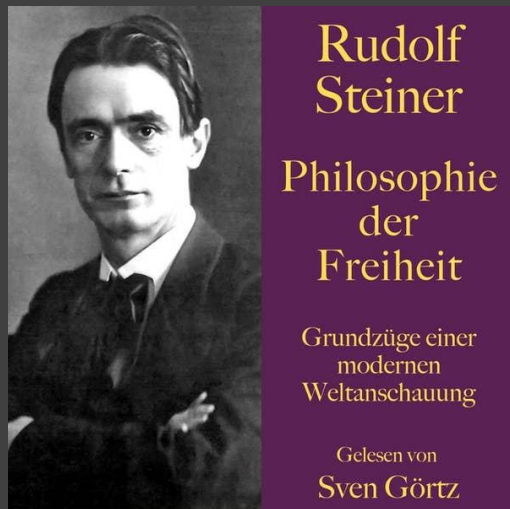
SEVA (Sanskrit): mens is **DIENSTBAAR** aan de natuur

Dienstbaar, maar ook verantwoordelijk.....

Mens heeft als enige wezen ik-zin.
En: dat schept verantwoordelijkheid.

Wat kunnen we zelf doen?

6 factoren gericht op versterken van de biodiversiteit

Focus voor de golfbanen nu op:

5. Herstel van biotische kwaliteit

6. Aanpak exoten

6. Aanpak exoten

Drie soorten exoten:

1. Invasieve exoten
2. Exoten die niet invasief zijn, maar wel een negatieve bijdrage aan de biodiversiteit leveren
3. Exoten die niet invasief zijn, maar wel een beperkte bijdrage aan de biodiversiteit leveren

Invasieve exoten:

(100% verwijderen)

Niet invasief, wel negatieve bijdrage

(niet toepassen: alleen 100% inheems autochtoon)

Niet invasief, wel beperkte bijdrage

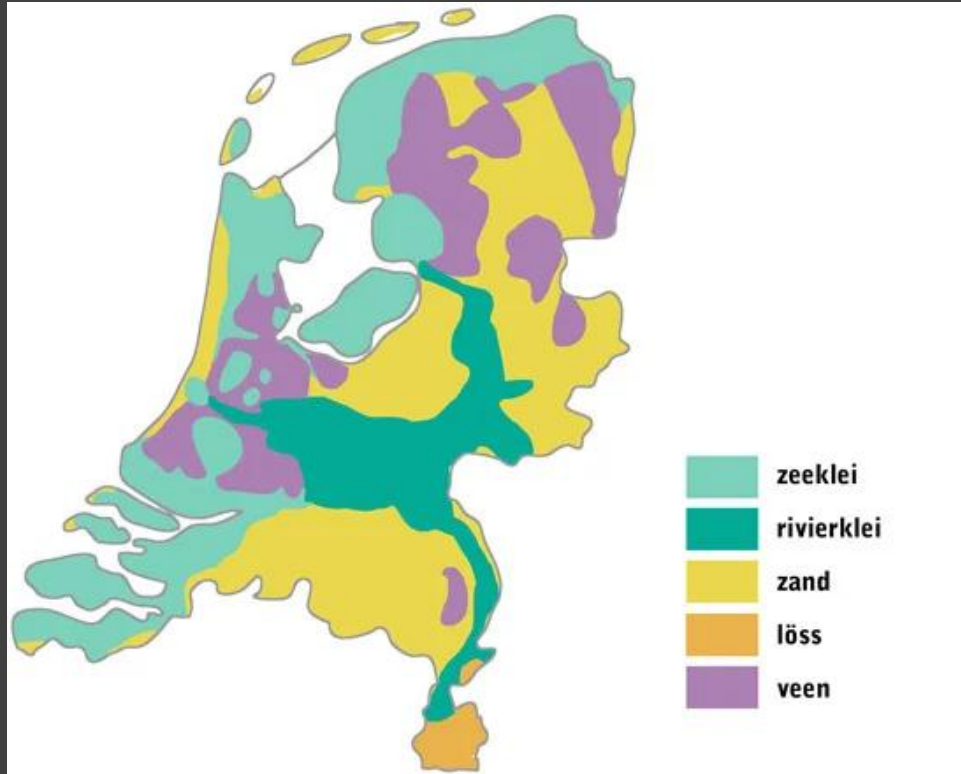
(Niet toepassen & aandeel verminderen)

5. Herstel van biotische kwaliteit door het creëren van optimale biotopen

Het start bij de groeiplaats

[illegible]

Die kunt u per Golfbaan eenvoudig achterhalen

(bron: NFG golfbaandataviewer)

Bij iedere groeiplaats hoort een specifiek ecosysteem

(Laarpodzol: Vochtig Berken-Zomereikenbos)

Door zoveel mogelijk **bomen, struiken & kruiden** van het **Wintereiken-Beukenbos** binnen de Goyer een plek te geven wordt de **biodiversiteit maximaal gestimuleerd**

Daarnaast kunt u ook nog op andere zaken sturen

Twee voorbeelden:

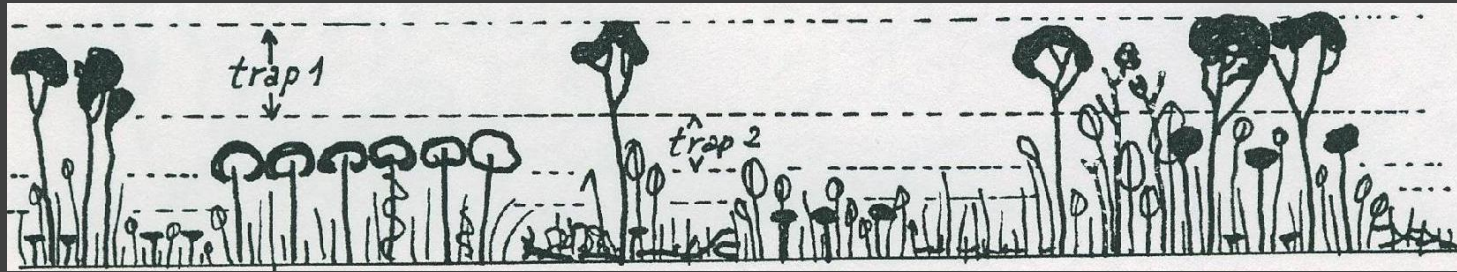
- Ontwikkelen van een compleet ecosysteem
- Organiseren jaarrond nectar aanbod

Compleet ecosysteem

Ontwikkelen natuurlijke bosstructuur

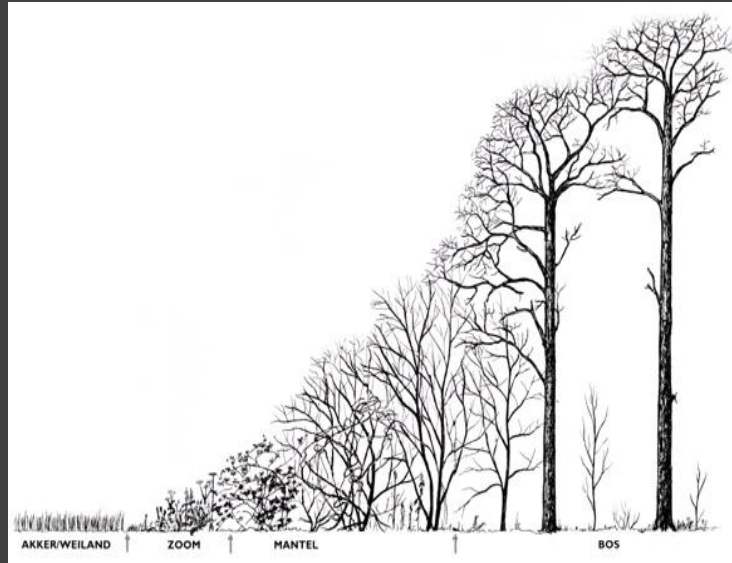
Ontwikkelen bosmozaïek

Ontwikkelen mozaïek van biotopen

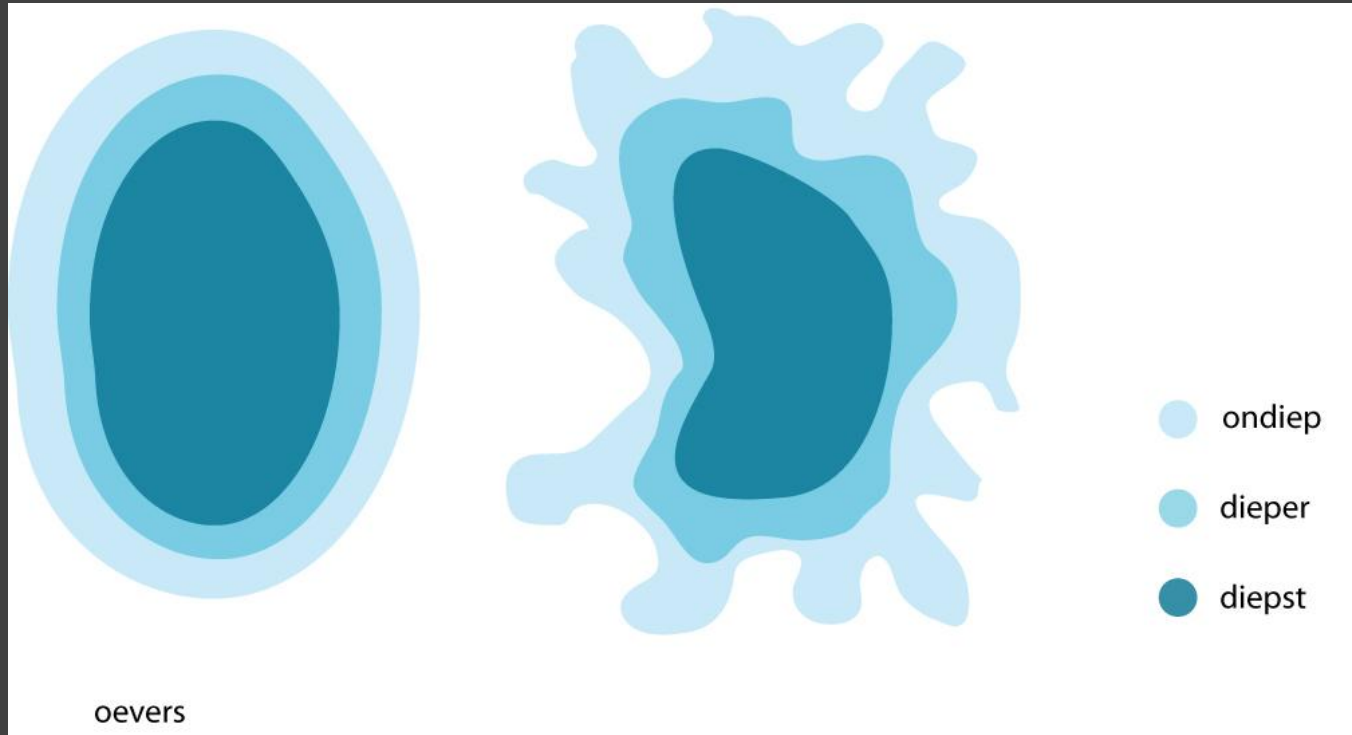
Ontwikkelen van bossen met 'huid'

Zo veel mogelijk niches creëren

Fauna-voorzieningen toevoegen

Faunavoorzieningen

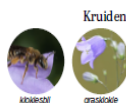

Jaarrond nectar organiseren

Klimplanten

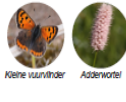
Kruid

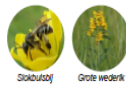
Struiken en bomen

Stinzenplanten en onderbegroeiing overwilde

Kademuur en natuurlijke oever

Stinzenplanten en onderbegroeiing overwilde

Type	Naam	Waardpunt voor fauna	Hoogte (cm)
Klimp	<i>Hedera helix</i>	Klimp	30-1200
Klimp	<i>Lonicera periclymenum</i>	Wilde kamperfoelie	100-300
Klimp	<i>Clematis montana</i>	Bergkruis	700-900
Klimp	<i>Aristolochia clematitis</i>	Pijpboom	600-1000
Klimp	<i>Vitis vulpinea</i>	Jaspeerde wijdstok	1000-1200
Klimp	<i>Rosa canina</i>	Bosrose	150-250
Klimp	<i>Parthenocissalis quinquefolia</i>	Vijftalige wingerd	1000-2000
Klimp	<i>Humulus lupulus</i>	Hop	100-450

Kruid	<i>Cerastium arvense</i>	Akkerhoornbloem	muurklokmet	5-30
Kruid	<i>Silene vulgaris</i>	Blaasstele	slenderverganner	30-40
Kruid	<i>Viola tricolor arvensis</i>	Duivelsklokje	grote paremvinder	5-25
Kruid	<i>Picris hieracifolia</i>	Echt bitterkruis		30-90
Kruid	<i>Galium verum</i>	Geel waidst	klein avondrood, waidstijl	15-120
Kruid	<i>Anchusa officinalis</i>	Gewone osantong	haartjesklokmet, hantjesbladruiter	30-100
Kruid	<i>Erigeron philadelphicus</i>	Rijpsterk	bruin blaauw	30-40
Kruid	<i>Myosotis sylvatica</i>	Rus vergeetmijnetje	dunstroef	5-30
Kruid	<i>Lotus corniculatus</i>	Gewone rijkruiter	icarusblaauw, groenig, helderblaauw, sinterjansvinder	5-25
Kruid	<i>Hypericella radicata</i>	Gewone rijkruiter	bijgenuitgroef	15-40
Kruid	<i>Campanula rotundifolia</i>	Groenstroef	klokstroef	15-40
Kruid	<i>Thymus praecox</i>	Grote tijm	tijmblaauw	2-30
Kruid	<i>Medicago lupulina</i>	Hopkruier	gele luzevinder, icarusblaauw	7-70
Kruid	<i>Leontodon saxifolia</i>	Kleine leeuwendaal	dunstroef	5-25
Kruid	<i>Rhinanthus minor</i>	Kleine zierling	stippelparemvinder, oostelijke paremvinder	10-40
Kruid	<i>Clinopodium acinos</i>	Kleine zierling	tijmblaauw	15-30
Kruid	<i>Ononis spinosa</i>	Kruipend stinkruis	icarusblaauw	10-40
Kruid	<i>Oenothera biennis</i>	Moderate truitbloem	truitbloemstijl	50-150
Kruid	<i>Sedum acre</i>	Mauwster	aslootvinder, kuttal	5-15
Kruid	<i>Silene acaulis</i>	Nachtster	vieltje-vieltje	30-40
Kruid	<i>Rumex acetosella</i>	Schapenzuring	kleine vuurvinder	10-40
Kruid	<i>Hypericum perforatum</i>	Sint-janskruid	sint-janskruidkruispanner, sint-janskruid	20-80
Kruid	<i>Erigeron philadelphicus</i>	Sint-janskruid	sint-janskruid	30-100
Kruid	<i>Cynoglossum officinale</i>	Wilde reseda	groot koolwiltje, klein koolwiltje, reseda-witte, reseda-gele	30-40
Kruid	<i>Reseda lutea</i>	Zandkraai	hedezaai, donkere zomerzaai	10-45
Kruid	<i>Jasione montana</i>	Zandkraai	geelke silene-wit, zeeke	40-70

Boom	<i>Quercus robur</i>	Zomereik	bruine eikenpage, rose metsel, vroe, eikenzaai	1000-3000
Struik	<i>Hippophae rhamnoides</i>	Duindoorn	melkever	100-400
Struik	<i>Salix repens</i>	Kruipwilg	donkere wilgerzaai, grote zijde	10-100
Struik	<i>Rosa spinosissima</i>	Duindoorn	gewone rietenzaai	30-200
Struik	<i>Rosa rubiginosa canina</i>	Hopdorn	gewone rietenzaai	100-300
Struik	<i>Ligustrum vulgare</i>	Wilde liguster	boomblaauw	25-300
Struik	<i>Berberis vulgaris</i>	Zuurbes	voet	100-400
Struik	<i>Lonicera xylosteum</i>	Rode kamperfoelie	kleine (vogel)vinder	25-200
Struik	<i>Sorbus aucuparia</i>	Wilde kers	groot geaderd witte, kornpage	100-400
Struik	<i>Fraxinus alba</i>	Vulboom	boomblaauw, citroenvinder, groot geaderd witte	150-300
Struik	<i>Ulex europaeus</i>	Gespeeldom	helderblaauw	50-250
Struik	<i>Cytisus scoparius</i>	Brem	helderblaauw, groenig, bremzaai	60-200

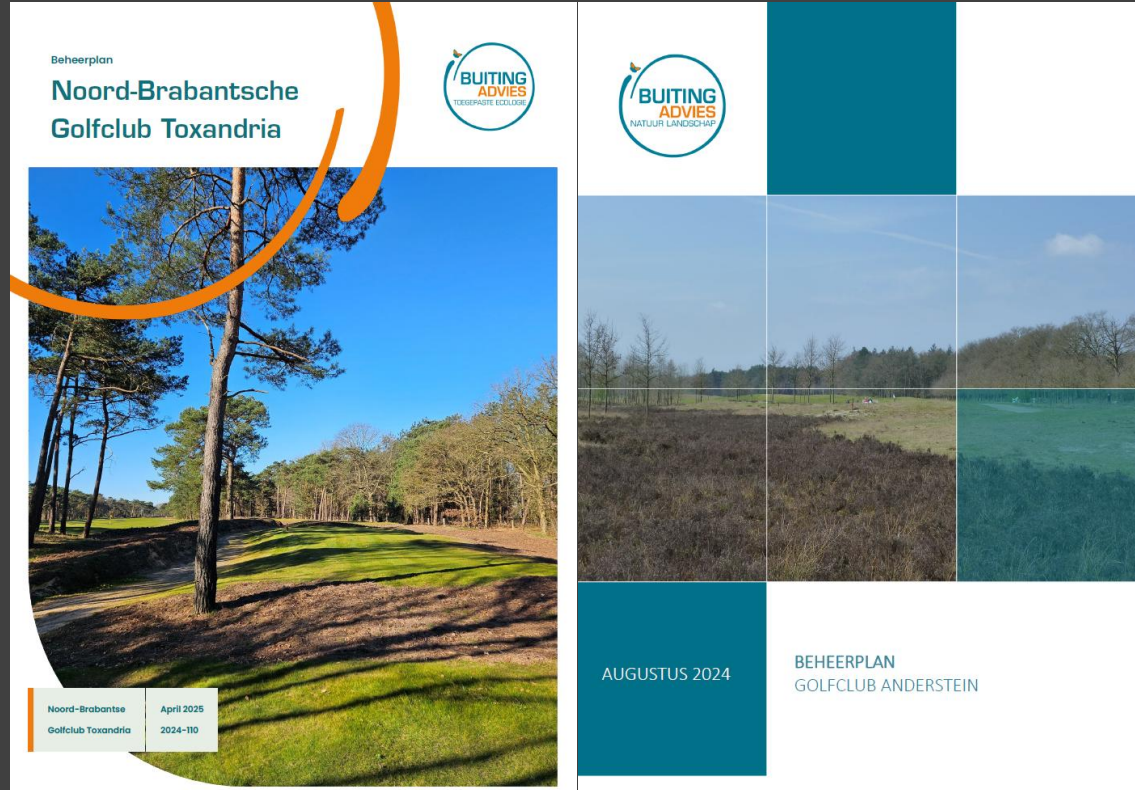
Stinzen	<i>Galanthus nivalis</i>	Gewone sneeuwvlokje		15-20
Stinzen	<i>Leucojum aestivum</i>	Zomerlelie		20-40
Stinzen	<i>Scilla alba</i>	Oostse stinzenlelie		15-20
Stinzen	<i>Hyacinthoides non-scripta</i>	Wilde hyacint		20-40
Stinzen	<i>Ornithogalum umbellatum</i>	Gewone vogelmelk		10-30
Stinzen	<i>Ornithogalum nutans</i>	Kroonlelie-vogelmelk		20-50
Stinzen	<i>Corydalis solida</i>	Vingervormig		25
Stinzen	<i>Crocus tomasianus</i>	Borrenkruis		15
Stinzen	<i>Crocus vernus</i>	Bonte kruis		15

Kruid	<i>Geranium pyrenaicum</i>	Beemdoelvaanbete	vrij bruin blaauw	55-40
Kruid	<i>Persicaria bistorta</i>	Adonide	kleine vuurvinder	20-50
Kruid	<i>Anemone nemorosa</i>	Gevulde bosanemoon		5-25

Kruid	<i>Lythrum salicaria</i>	Grote kattenstaart	boomblaauw, Andoom	60-120
Kruid	<i>Iris pseudacorus</i>	Grote iris		40-120
Kruid	<i>Lythrum salicaria</i>	Grote kattenstaart	stokkoud	60-150
Kruid	<i>Callitriche palustris</i>	Gewone doornroos		15-50
Kruid	<i>Valeriana officinalis</i>	Echte valeriaan		60-120
Kruid	<i>Myosotis scorpioides</i>	Morass-argemone-nietje		15-40
Kruid	<i>Galium palustre</i>	Morassvriend		5-40
Kruid	<i>Erysimum cheiri</i>	Maurtboom	klein geaderd witte	20-90
Kruid	<i>Chelidonium majus</i>	Strikende gouwe		60-90
Kruid	<i>Cymbalaria muralis</i>	Maurtboom		15-40
Kruid	<i>Digitalis purpurea</i>	Grote zandster	reseda-witte	30-60
Kruid	<i>Hieracium secte amplexicaule</i>	Stengelvriendend harkvinder		20-40
Kruid	<i>Pseudofumaria lutea</i>	Gele heimbom		20-40
Kruid	<i>Leucophaea europaea</i>	Wolfsvoet		30-90
Kruid	<i>Cerastium ruber</i>	Rode spoorbom		30-60

Kiezen voor een planmatige aanpak: maak een beheerplan!

Subsidies gericht op het versterken van biodiversiteit

- SNL: Subsidieregeling Natuur & Landschap
- Projectsubsidies, bv is samenwerking met Waterschap of natuurorganisatie
- Provinciale subsidies

[Home](#) / [Subsidies](#) / Biodiversiteit En Landschap

Provincie Gelderland

Biodiversiteit en landschap

Heeft u plannen voor het versterken of herstellen van de biodiversiteit in het landelijk gebied en/of stedelijk gebied? Dan kunt u subsidie aanvragen.

Conclusies I

- Biodiversiteit is noodzakelijk (en niet iets waar je ook niet voor kan kiezen)
- De mens is vanuit haar gevoel voor verleden, heden en toekomst én morele denkkraft verantwoordelijk voor het faciliteren van al het leven op aarde
- Alle kleine beetjes helpen (en vanaf nu geen fouten meer maken)

Conclusies II

- Biodiversiteit kan maximaal worden versterkt als de aanwezige vegetatie de 'spiegel' van de groeiplaats is
- Bij het versterken van biodiversiteit is het belangrijk maximaal van inheems uit te gaan
- Hoe meer verschillende niches, hoe meer biodiversiteit
- Duidelijke, planmatige aanpak, via beheerplan, is belangrijk

Vragen?

Voorbeeld inzet subsidies

Golfclub Zwolle – Dini & Hans Broeks

De weg er naar toe (2019)

- Abonnement op de digitale nieuwsbrief van de provincie
- Site nageplozen op speerpunten van de provincie
- Waar mogelijk aansluiten bij deze speerpunten (aandachtsoorten)
- In ons geval een aantal bijensoorten, de ringslang en aanplant sleedoorn

De weg er naar toe

- Schrijven van een projectplan
- Onderdelen projectplan:
 - Aandachtsoort waar aanvraag voor is
 - Het gebied en wat er gaat gebeuren
 - Beheer en onderhoud
 - Communicatie naar leden
 - Monitoring van de resultaten

Toegekende middelen

- Maximale subsidie bedrag €10.000
- 80% van de kosten werd vergoed
- Bijgeleverde begroting €12.500
- Kleinschalige projecten

Aanvraag vergroten poelen t.b.v. de kamsalamander (2023)

- Andere aanpak gekozen
- Beleidsmedewerker van de provincie uitgenodigd op de Golfclub
- Meer open vraag: waar kan de golfclub aansluiten bij de aandachtsoorten?
- Beleidsmedewerker + ecooloog provincie bezoek gebracht aan de golfclub
- Samen gekeken waar kansen lagen

Resultaat van bezoek

- Projectplan geschreven door de ecooloog van de provincie
- Begroting opgesteld door de aannemer €13.500
- 75% van de kosten vergoed
- Verdere eisen:
 - Onderhoud en beheer
 - Monitoring

Opbrengst

- Vergroten biodiversiteit: insecten, amfibieën e.d.
- Natuurbeleving groter voor onze eigen leden
- Greenfeespelers heel enthousiast over natuurbeleving

—
Einde presentatie